

Mäntsälä

Hyvinvointityö kunnassa
Hyvinvointilautakunta 19.8.2021

Hyvinvointikoordinaattori Vuokko Leirimaa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteistä

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, vastuista ja toimenpiteistä säädetään useissa laeissa. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi.
- Terveystuolain (1326/2010) luvussa 2 määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi. Sosiaaliuololain (1301/2014) on rakenteellisen sosiaalityön käsitteen lisäksi useita vastaavia mainintoja kunnan tehtävistä.

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Taide- ja kulttuuripalvelut
- Kirjastopalvelut
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut

Kunnan elinvoiman edistäminen

- Paikkakunnan vetovoimaisuus
- Vaikeasti työllistyvien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö
- Kotouttaminen
- Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, kehittämishankkeet, yritystontit, alueen markkinointi, avoin data
- Resurssiviisaat toimintatavat

Elinympäristön kehittäminen

- Maapolitiikka
- Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
- Liikenne, joukkoliikenne,
- Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
- Vesihuolto
- Jätehuolto

Kuntalaisen hyvinvoinnin edistäminen

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

- Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
- Paikallinen yhteisöllisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Vaalit ja edustuksellinen demokratia

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Mäntsälässä

➤ **Rakenteet**

- Eri toimialoista koostuva hyvinvointityöryhmä on toiminut 2 ½ vuotta
- Kunnan sisällä koordinointi on selvää ja yhteistyö toimii

➤ **Tiedonhallinta**

- Tiedon käsittely ja raportointi on kehittynyt
Hyvinvointikertomus/Hyvinvointiraportti, seminaarit,
koulutustilaisuudet
- Hyvinvointivaikutusten ennakoarviointia kehitetään

➤ **Vapaaehtoiset**

- Tärkeä kunnan toimintoja täydentävä ryhmä
- Kunta tekee seurojen, järjestöjen ja yhdistysten kanssa yhdessä hyvinvoinnin – ja terveydenedistämisen työtä

Mäntsälän kunnan organisaatio 2020

Mäntsälä

Kunnanvaltuusto

Tarkastuslautakunta

Kunnanhallitus

Keskusvaalilautakunta

Nuorisovaltuusto
Vammaisneuvosto
Ikäihmisten neuvosto

Elinvoima- ja konsernijaosto

Kunnanjohtaja

Kunnan johtoryhmä

Konsernipalvelut

Konserni- hallinto

hallintojohtaja
Yleishallinto
Elinkeinotoimi
Maaseututoimi
Pelastus
Käyttöomaisuuden
myynnit
Vapaa-aikapalvelut

Kuntakehitys- lautakunta

**Kuntakehitys-
palvelut**
kaavoitusjohtaja

Hyvinvointi- lautakunta

Kunnanhallituksen alaisena osana konsernipalveluja

Vastaa hyvinvoinnin- ja
terveyden edistämisestä

Kulttuuri-, liikunta- ja
nuorisopalveluista

Museo- ja matkailupalveluista

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Kasvatus- ja sivistyspalvelut

kasvatus- ja sivistysjohtaja

Kehittämisen- ja hallintopalvelut
Perusopetus
Elinikäinen oppiminen ja
tiedonhallinta

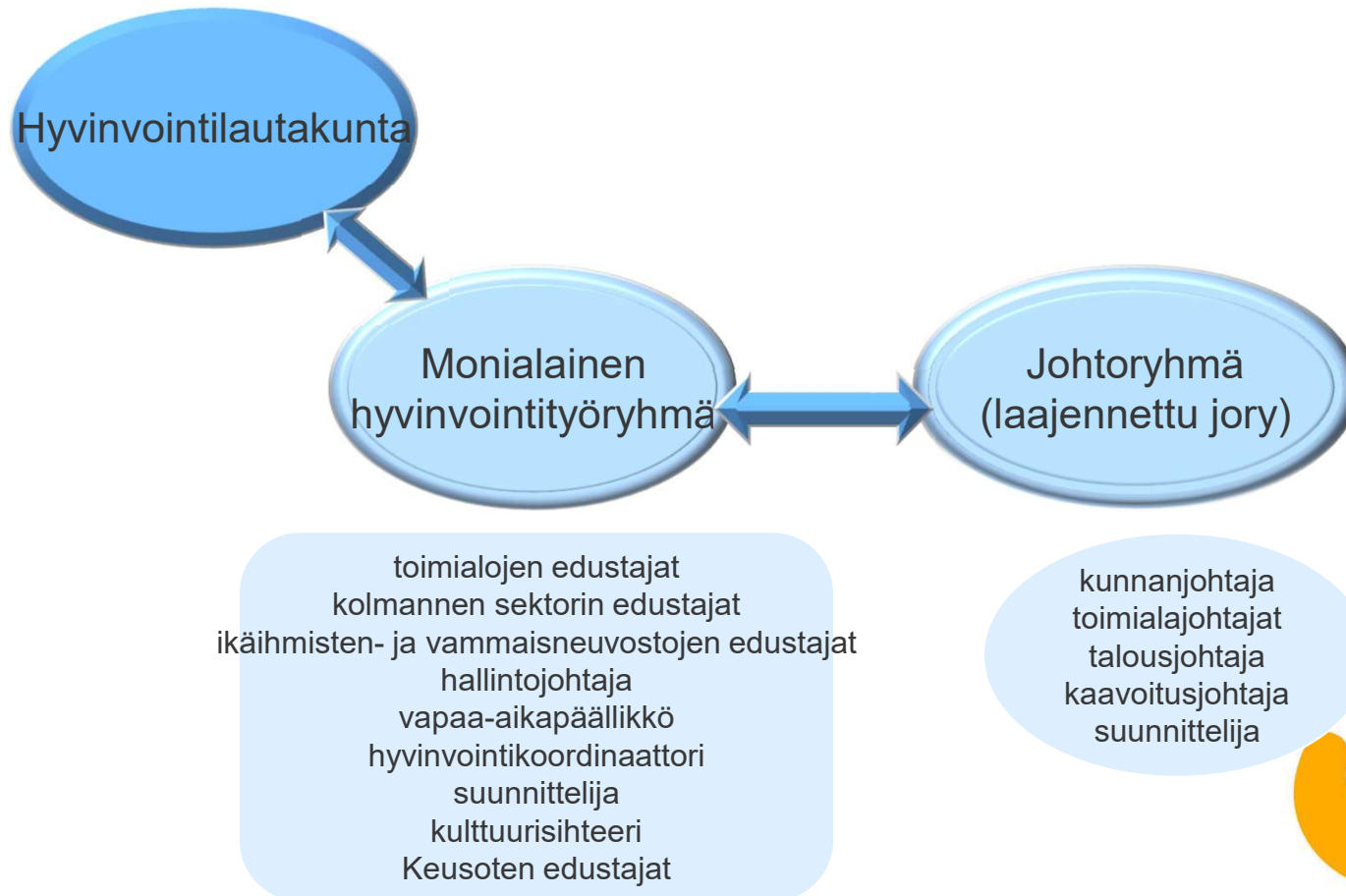
Tekninen lautakunta

Tekniset palvelut

tekninen johtaja

Keskitetyt palvelut
Toimitilapalvelut
Ruoka- ja siivouspalvelut
Kuntatekniikka

Mäntsälän kunta Hyte-organisaatio

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Kaikenikäisten

- Liikkumisen lisääminen
- Digiosaamisen lisääminen
- Syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen
- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma tavoitteet hyvin samansuuntaiset

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN TAVOITTEET KEUSOTESSA

Sähköisen omahoidon ja asiointin lisääminen

Kansansairauksien ennaltaehkäisy

Hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen

Osallisuuden lisääminen

ALUEELLISEN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TAVOITTEET

Keusoten alueen asukkaiden:

- Sairastavuus vähenee
- Liikunta lisääntyy vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa
- Ylipainoisten ja lihavien määrä laskee
- Yksinäisyyden kokemus vähenee
- Sähköinen omahoito ja asiointi hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä lisääntyy
- Mielenveysongelmien määrä vähenee
- Päihteiden (nikotiinituotteet, alkoholi, huumeet) käyttö vähenee
- Konkreettisten toimenpiteiden kohdentaminen erityisesti riskiryhmiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen onnistumisia

- Iso osa kuntalaisista voi hyvin
- Väestön kasvu lähtenyt nousuun, vuoden 2018 notkahduksen jälkeen
- Työpaikkojen ja yritysten määrä on kasvanut
- Ankkuritoimintamalli on alkanut
- Laajaa yhteistyötä ja hyvinvointitekoja on tehty paikallisella verkostolla ja kunnan hyvinvointityön rakenteet on saatu kuntoon
- Koulutustaso on noussut koko maahan verrattuna

Hyvinvointia edistäviä esimerkkejä:

- Harrastustakuu
- Palvelutori kunnantalolla
- Asumisneuvonta
- Kirjaston- ja kansalaisopiston digituki
- Kunnan osallisuusmalli, jossa kuntalaisten ehdotusten mukaan jaettiin aluerahaa 2018-2019
- Ankkuritoiminta
- Kulttuurikasvatussuunnitelma

Haasteellisia ilmiöitä vuosina 2017-2020

- Väestön ikääntyminen
- Nuorisotyöttömyys ja nuorien aikuisien koulutuksen ulkopuolelle jääminen on lisääntynyt
- Vapaaehtoiset melko iäkkäitä, uusien vapaaehtoisten saaminen
- Toisen asteen opiskelijoiden päihteiden käytön lisääntyminen ja myönteisempi suhtautuminen huumeisiin
- Mielenterveyspalveluihin pääseminen
- Yhteistyö ja työnjako Keusoten kanssa niin ennaltaehkäisevissä kuin muissakin palveluissa mm. tietojen vaihto ja raporttien seuranta

Hyvinvointityön jatkokehitys

- Arjen digioppimisen vahvistaminen (kunnan tulee yhdessä muiden toimijoiden kanssa kehittää edelleen digituen toimintatapoja- ja käytäntöjä sekä viestiä niistä aktiivisesti)
- Jatkossa päätösten ennakoarvioinnissa tulee hyödyntää aiempaa vahvemmin hyvinvointitietoa
- Ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumismahdollisuuksia tulee vahvistaa ja huomioida monikanavainen ja saavutettava tiedottaminen
- Lasten- ja nuorten ennaltaehkäisevää työtä tulee kehittää edelleen monialaisesti ja johtaa tiedolla
- Arjen turvallisuuden seuranta ja arviointia tulee jatkossa vahvistaa osana hyvinvointityötä
- Hyvinvointikertomuksen ja- suunnitelman kuntastrategiayhteyksiä on vahvistettava
- Hyvinvointikertomus ohjaa osaltaan kuntastrategian uudistamista ja hyvinvointisuunnitelman 2021-2024 laadintaa

Hyvinvointityön taloudelliset resurssit

Avustusmäärärahat ovat olleet useamman vuoden samat:

- kulttuuriavustukset 20 000 euroa/vuosi
- liikunta-avutukset 30 000 euroa/vuosi
- nuorisoavustukset 14 000 euroa/vuosi
- kansalaisavustukset 15 000 euroa/vuosi (v. 2020 kriteerit päivitettiin hyvinvointisuunnitelman mukaiseksi)

- vuonna 2019 150 000 euroa aluerahaa
- vuonna 2020 100 000 euroa aluerahaa (jätettiin koronan/säästösyiden vuoksi jakamatta)
- vuonna 2020 oli 50 000 euroa hyte rahaa, josta hyvinvointilautakunta päätti esitysten mukaan
- vuonna 2020 ylimääräinen avustus 35 000 euroa

Hyvinvointityön henkilöresurssit

- hyvinvointikoordinaattori
- hyvinvointityöryhmä, jonka kokoonpano on poikkihallinnollinen ja kolmannen sektorin, yhdistysten, seurakunnan, Keusoten jäsenistä koottu moniammatillinen työryhmä.

